

Kirke

Nitidi ... filia Solis

(Ovid, *Metamorphoses* XIV, 33)

Circae fraudes... herbaeque tenaces

(Propertius, III, XII, 27)

Dramatis Personae

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1 (*narrator*)

ΕΡΜΗΣ

ΕΥΡΥΛΟΧΟΣ

ΚΙΡΚΗ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2 (*character*)

ΠΟΛΙΤΗΣ

ΣΕΙΡΗΝΕΣ

Act 1

(79 lines as at 25 July)

Circe's Drugs

'si non evanuit omnis
herbarum virtus, nec me mea carmina fallunt'
(Ovid, *Metamorphoses* XIV, 356-7)

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ODYSSEA 10

Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε 135

Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα. 136

ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηὶ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ 140

ναύλοχον ἐς λιμένα, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν.

ἔνθα τότε ἐκβάντες δύο τ' ἡμέα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.

ἄλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμέα ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἦώς,
καὶ τότε ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἐλὼν καὶ φάσγανον ὄξυ 145

καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περὶωπὴν,
εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπὴν τε πυθοίμην.

ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσιν ἀνελθὼν,
καί μοι εἰσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 150

μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἶθοπα καπνόν.
ὦδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης
δεῖπνον ἐταίροισιν δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι. 155

κὰδ δ' ἔβαλον προπάροιθε νεός, ἀνέγειρα δ' ἐταίρους 172
μειλιχίοισ' ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοι περ,
εἰς Αἴδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἡμᾶρ ἐπέλθῃ. 175
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηὶ θοῇ βρώσις τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ. 177

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα 183
ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, 185
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον· 188

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

ὦ φίλοι, οὐ γὰρ ἴδμεν ὅπη ζόφος οὐδ' ὅπη ἠώς, 190
οὐδ' ὅπη ἥελιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαίαν
οὐδ' ὅπη ἀννείται· ἀλλὰ φραζώμεθα θάσσον,
εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις· ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι εἶναι.

εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσας ἀνελθὼν
νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται. 195
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσση
ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 197

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους 203
ἡρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὅπασσα·
τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής. 205

κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα·
ἐκ δ' ἔθορε κλήρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἵκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἅμμε λίπον γοόοντας ὀπισθεν.

εὖρον δ' ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα Κίρκης 210
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.

ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἢ δὲ λέοντες,
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἳ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοί γε
οὐρήσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέστην. 215

ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ'· αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ·
ὥς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.

ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο, 220
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὅπῃ καλῇ
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν ἄμβροτον, οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἐτάρων ἦν κεδνότατός τε· 225

ΠΟΛΙΤΗΣ

ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν,
ἢ θεὸς ἢ ἐγυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θάσσον.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἢ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὥϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδρεῖσιν ἔποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν· οἶσατο γὰρ δόλον εἶναι.

230

εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρόν
οἴνω Πραμνεῖω ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοῖατο πατρίδος αἵης.

235

αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφείοισιν ἑέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε
καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος ὥς τὸ πάρος περ.

240

ὥς οἱ μὲν κλαίοντες ἑέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
πὰρ ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν καρπὸν τε κρानεῖης
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

Act 2

(208 lines as at 25 July)

Hermes' Antidote

Tantum medicamina possunt!
(Ovid, *Metamorphoses* XIV, 285)

ODYSSEA 10

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

Εὐρύλοχος δ' ἅψ ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἐτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον. 245

οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἰέμενός περ,
κῆρ ἄχει μέγῳ βεβωλημένος· ἐν δέ οἱ ὅσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤϊετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγαζόμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον· 250

ΕΥΡΥΛΟΧΟΣ

ἦομεν, ὥς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὔρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλὰ
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.

ἐνθα δέ τις μέγαν ἰστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν
ἥ θεὸς ἢ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες. 255

ἢ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὥϊξε φαεινάς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδρεῖσιν ἔποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, οἷσάμενος δόλον εἶναι.

οἱ δ' ἅμ' αἰστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον. 260

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιῖν βαλόμην, μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα·
τὸν δ' ἄψ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἠγήσασθαι.
αὐτὰρ ὃ γ' ἀμφοτέρησι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων. 264

ΕΥΡΥΛΟΧΟΣ

μή μ' ἄγε κείσ' ἀέκοντα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ· 266
οἶδα γὰρ ὥς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσει οὔτε τιν' ἄλλον
ἄξις σὼν ἐτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἥμαρ. 269

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

Εὐρύλοχ', ἦ τοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῶδ' ἐνὶ χώρῳ 271
ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἴμι· κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀπήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσας
Κίρκης ἴξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,

275

ἐνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη·
ἐν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε·

280

ΕΡΜΗΣ

πῇ δὴ αὖτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
χώρου αἰδρις ἐών; ἔταροι δέ τοι οἶδ' ἐνὶ Κίρκης
ἔρχεται ὥς τε σύες πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σέ φημι
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ' ἐνθα περ ἄλλοι.

285

ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
τῇ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχεαι, ὃ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκησιν κακὸν ἦμαρ.

πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης.
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ·
ἀλλ' οὐδ' ὥς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλόν, ὃ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.

290

ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκει ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκη ἐπαίξαι ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.

295

ἢ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
ἐνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἐτάρους αὐτόν τε κομίσῃ·

ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃ.

300

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργεῖφόντης
ἐκ γαίης ἐρύσας καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε.
ρίζη μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἵκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν 305
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.

ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο· 310
ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.

ἢ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὥϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν· 315

τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπα, ὄφρα πίοιμι,
ἐν δέ τε φάρμακον ἦκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον οὐδέ μ' ἔθελξε,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

KIRKH

ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἐταίρων. 320

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἦ δέ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων· 323

KIRKH

τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες; 325
θαυμά μ' ἔχει, ὥς οὔ τι πίων τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πῆν καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων·
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.

ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ 330
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ.

ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θεο, νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήμεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότῃ πεποίθομεν ἀλλήλοισιν. 335

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλη σοὶ ἥπιον εἶναι, 337
ἢ μοι σὺς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἐταίρους,
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ' ἵεναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς, 340
ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃς.

οὐδ' ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μὴ μοι τλαίῃς γε, θεά, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
μὴ τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἐφάμην, ἥ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυνεν, ὥς ἐκέλευον. 345
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὄρκον,
καὶ τότε γὰρ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.

ἀμφίπολοι δ' ἄρα τείος ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασι. 349
αὐτὰρ ἐπεὶ λούσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ
*ἀμφίπολος χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα, 365
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγούσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου, 366
ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν.

ἐμῷ δ' οὐχ ἦνδανε θυμῷ, 373
ἀλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὅσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὥς ἐνόησεν ἔμ' ἤμενον οὐδ' ἐπὶ σίτῳ 375
χείρας ἰάλλοντα, στυγερόν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

KIRKH

τίφθ' οὕτως, Ὀδυσσεύ, κατ' ἄρ' ἔξεαι ἴσος ἀναύδῳ,
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἄπτει οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά που δόλον ἄλλον οἶεαι; οὐδέ τί σε χρὴ 380

δειδόμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερόν ὄρκον. 381

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὅς ἐναΐσιμος εἶη, 383

πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἡδὲ ποτήτος,

πρὶν λύσασθ' ἐτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι; 385

ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πειὶν φαγέμεν τε κελεύεις,

λύσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἐταίρους.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διὲκ μεγάρου βεβήκει

ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέωξε συφειοῦ,

ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν. 390

οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι' αὐτῶν

ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάστω φάρμακον ἄλλο.

τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε

φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·

ἄνδρες δ' ἅψ ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν 395

καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράσθαι.

ἔγνωσαν δέ με κείνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος·

πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυσεν γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα

σμερδαλέον κονάβιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.

ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δία θεάων·

400

KIRKH

διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης.

νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσατε ἡπειρόνδε,

κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα·

αὐτὸς δ' ἄψ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἐταίρους.

405

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,

βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης.

εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ θοῇ ἐρίηρας ἐταίρους

οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.

ὥς δ' ὅτε ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας,

410

ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,

πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδ' ἔτι σηκοὶ

ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι

μητέρας· ὥς ἐμὲ κείνοι, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,

δακρυόεντες ἔχυντο·

δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς

415

ὥς ἔμεν, ὥς εἰ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχέης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφον ἠδ' ἐγένοντο·
καὶ μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

ΠΟΛΙΤΗΣ (*on behalf of all companions*)

σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὥς ἐχάρημεν,
ὥς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαίαν· 420
ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἐτάρων κατάλεξον ὄλεθρον. 421

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἥπειρόνδε, 423
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν ὄπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἔπεσθαι, 425
ὄφρα ἴδηθ' ἐτάρους ἱεροῖς· ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς' ἐπέεσσι πίθοντο·
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκακε πάντας ἐταίρους· 429

ΕΥΡΥΛΟΧΟΣ

ᾧ δειλοί, πόσ' ἵμεν; τί κακῶν ἰμείρετε τούτων; 431
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἦ σὺς ἠὲ λύκους ποιήσεται ἠὲ λέοντας,

οἷ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκη,

ὥς περ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο 435
ἡμέτεροι ἔταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἶπετ' Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κείνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὐδ' ἀσδε πελάσσαι, 440
καὶ πηῶ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλὰ μ' ἐταῖροι
μειλιχίοισ' ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·

ΠΟΛΙΤΗΣ (*on behalf of all companions*)

διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ παρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης. 445

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,

ἀλλ' ἔπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπὴν.

τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἐτάρους ἐν δώμασι Κίρκη 449
δαινυμένους δ' εὖ πάντα ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν. 452
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τ' ἐσάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
ἦ δέ μευ ἄγχι σῆσσε προσηύδα δῖα θεάων· 455

ΚΙΡΚΗ

διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτή,
ἡμὲν ὅς' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἦ δ' ὅς' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ.

ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον, 460
εἰς ὃ κεν αὐτὶς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἶον ὅτε πρῶτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχέης Ἰθάκης·

νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· οὐδέ ποθ' ὕμιν
θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέπασθε. 465

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα μὲν ἥματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.

468

Note

There will four possibilities in any performance at this point:

(a) stop here;

(b) continue with Antikleia, which begins at the very next line, 469;

(c) proceed to the optional third act;

(d) proceed to the optional epilogue.

Act 3

(107 lines as at 25 July)

Poi ch'ell' avea 'l parlar così disciolto,
cominciava a cantar sì, che con pena
da lei avrei mio intento rivolto.
"Io son", cantava, "io son dolce serena,
che ' marinari in mezzo mar dismago;
tanto son di piacere a sentir piena!
Io volsi Ulisse del suo cammin vago
al canto mio; e qual meco s'ausa,
rado sen parte; sì tutto l'appago!"
(Dante, *Purgatorio* XIX, 16-24)

The Sirens' Song

(NB This optional act takes place after Odysseus's return to Aiaia from the voyage to Cimmeria which is the subject of Antikleia. *It will need an introduction stating that fact, no more than 3-5 lines, adapted from Book 10, lines 490-3, in the light of 563-5, with an eye on Book 11, 69-70 and perhaps 475-6.)*

ODYSSEA 12

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο 1
νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νῆσόν τ' Αἰαίην, ὅθι τ' Ἡοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσι καὶ ἀντολαὶ Ἥελιοιο,

νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν, 5
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

οὐδ' ἄρα Κίρκην	16
ἐξ Αἴδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα	
ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ	
σίτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἶθοπα οἶνον ἐρυθρόν.	
ἢ δ' ἐν μέσσω στάσα μετηύδα διὰ θεάων·	20

ΚΙΡΚΗ

σχέτλιοι, οἱ ζῶοντες ὑπήλθετε δῶμ' Αἴδαο,
 δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
 ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
 αὖθι πανημέριοι·

ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι	
πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα	25
σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ	
ἢ ἀλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.	27

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἥελιον καταδύντα	29
ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἠδύ·	30
ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,	
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός,	

ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλόυσα φίλων ἀπονόσφιν ἐταίρων
εἶσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·

35

ΚΙΡΚΗ

ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται, σὺ δ' ἄκουσον,
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρήνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἳ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφεας εἰσαφίκηται.

40

ὅς τις αἰδρεῖη πελάση καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔ τι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ γάνυνται,

ἀλλὰ τε Σειρήνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι· πολὺς δ' ἄμφ' ὀστεόφιν θῖς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.

45

ἀλλὰ παρὲς ἐλάαν, ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἐταίρων
κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μή τις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων·

ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἶ κ' ἐθέλησθα,
δησάντων σ' ἐν νηὶ θοῇ χειράς τε πόδας τε 50
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὅπ' ἀκούσης Σειρήνοιν.

εἰ δέ κε λίσσῃαι ἐτάρους λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότε' ἐν δεσμοῖσι διδέντων.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάς γε παρὲς ἐλάσωσιν ἐταῖροι, 55
ἐνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὅπποτέρῃ δὴ τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλεύειν. 58

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἥως. 142
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε διὰ θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν ὥτρυνον ἐταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι. 145
οἱ δ' αἰψ' εἵσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
ἐξῆς δ' ἐξόμενοι πολλὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.

ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
ἔκμενον οὖρον ἱεὶ πλησίστιον, ἐσθλὸν ἐταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.

150

αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἤμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε.
δὴ τότε' ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 2

ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἓνα ἵδμεναι οὐδὲ δύ' οἴους
θέσφαθ', ἃ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἢ θάνωμεν
ἢ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.

155

Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἔμ' ἠνώγει ὅπ' ἀκουέμεν·

ἀλλά με δεσμῷ

160

δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω,
ὕμεις δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πέζειν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ἦ τοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἐτάροισι πίφαισκον·
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς εὐεργῆς
νήσον Σειρήνοιν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.

165

αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἡδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμία, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
ἀνστάντες δ' ἔταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ θέσαν, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἐζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆσ' ἐλάτησιν.

170

αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξείῃ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας χερσὶ στιβαρῇσι πίεζον·
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἱς
Ἑλίου τ' αὐγῇ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
ἐξείης δ' ἐτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.

175

οἱ δ' ἐν νηϊ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήπτον·
αὐτοὶ δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλλα τύπτον ἐρετμοῖς.

180

ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν, ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηὺς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·

ΣΕΙΡΗΝΕΣ

δεῦρ' ἄγ' ἰών, πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὅπ' ἀκούσῃς.

185

οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ,
πρὶν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὅπ' ἀκούσαι,
ἀλλ' ὃ γε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.

ἴδμεν γάρ τοι πάνθ', ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῳῆς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,

190

ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ 1

ὥς φάσαν ἰεῖσαι ὅπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἦθελ' ἀκούμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἐταίρους
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπесόντες ἔρεσσον.

αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε 195
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλον τε πῖεζον.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
φθόγγον Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' αἰοιδήν,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἔλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι,
ὄν σφιν ἐπ' ὥσιν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν. 200

Epilogue

(24 lines as at 25 July)

Circe's Lament

(NB This Ovidian postlude would be performed either instead of Antikleia or instead of Act 3 — although it might conceivably be used after Act 3 in order to allow the play to end with the eponymous heroine).

REMEDIA AMORIS

OVIDIUS

Quid tibi profuerunt, Circe, Perseides herbae, 263

Cum sua Neritias abstulit aura rates?

Omnia fecisti, ne callidus hospes abiret: 265

Ille dedit certae lintea plena fugae.

Omnia fecisti, ne te ferus ureret ignis:

Longus in invito pectore sedit amor.

Vertere tu poteris homines in mille figuras,

Non poteris animi vertere iura tui. 270

Diceris his etiam, cum iam discedere vellet,

Dulichium verbis detinuisse ducem:

CIRCE

Non ego, quod primo, memini, sperare solebam,
Iam precor, ut coniunx tu meus esse velis;
Et tamen, ut coniunx essem tua, digna videbar, 275
Quod dea, quod magni filia Solis eram.

Ne properes, oro; spatium pro munere posco:
Quid minus optari per mea vota potest?
Et freta mota vides, et debes illa timere:
Utilior velis postmodo ventus erit. 280

Quae tibi causa fugae? non hic nova Troia resurgit,
Non aliquis socios rursus ad arma vocat.
Hic amor et pax est, in qua male vulneror una,
Tutaque sub regno terra futura tuo est.

OVIDIUS

Illa loquebatur, navem solvebat Ulixes: 285
Inrita cum velis verba tulere Noti.

ΤΕΛΟΣ

